

HET „GEWONE” LID AAN HET WOORD

In de laatste televisie-uitzending van het Verbond was het gezag aan de orde. Eén van de deelnemers aan het gesprek merkte daarbij op, dat het niet meer zo was, dat ook leden van een vereniging alles accepteerden wat een bestuur over hen besliste. Ook het gezag van het bestuur, een gezag dat hen door de leden verleend is, is dus in het geding.

Wie nu meent dat we gaan oproepen tot een soort kritisch begeleiden van ons hoofdbestuur, dat we net op het laatste congres op die plaats hebben neergezet, vergist zich. Want op datzelfde congres is de beleidsnota aan de orde geweest, het omvangrijke werkstuk, resultaat van vele maanden ploeteren van vele mensen, waarin de visie van het bestuur en zijn functionarissen naar voren komt over de toekomstige ontwikkeling van het Verbond, over het beste gebruik van de beschikbare middelen en wat er moet gebeuren om die middelen nog doelmatiger te gebruiken. En vóór de behandeling van die nota is er een herhaaldelijke oproep aan de leden geweest over de zaak mee te denken en het niet bij een aannemen bij akklamatie te laten. In zoverre was er wel degelijk sprake van kritisch begeleiden.

Een uitspraak in de nota, waar we nog eens met nadruk de aandacht op willen vestigen is, dat de mensen in de naaste toekomst een grotere mondigheid zullen hebben. Zij hebben beter onderwijs gekregen en bovendien geleerd niet meer alles als van zelf sprekend te aanvaarden en voor zoete koek op te eten. Er komt een nieuw type mens, beter toegerust, kritischer, met meer zelfvertrouwen en gewend voor zich zelf te denken en te oordelen. Dat type mens begint zich al af te tekenen, we kunnen het dagelijks in de krant lezen, op de radio horen en op de tv zien. Een beetje lastig voor al diegenen, die het beste met hun medemensen voor hebben, die de zaak besturen en daarbij het liefst niet al te veel voor de voeten wensen te worden gelopen. Maar het lijkt ons niet onredelijk van de medewerkers in het Verbond aan te nemen, dat ze zeer in hun sas zullen zijn met elk spiertje medeleven en hun uiterste best zullen doen om een manier te bedenken die tot een gemeenschappelijke meningsvorming leidt. Wat helemaal niet betekent dat het één mening hoeft te zijn.

Verderop in dit blad zult u twee berichten tegenkomen, die er op wijzen dat ons hoofdbestuur ernst gaat maken met het nauwer betrekken van het „gewone” lid bij het wel en wee van het Verbond. Er wordt binnenkort waarschijnlijk een proef genomen met een aantal regionale bijeenkomsten, die voor ieder toegankelijk zullen zijn en niet alleen bestemd voor gekozen of aangewezen afgevaardigden. Opvallend is overigens, of eigenlijk helemaal niet, want het past in deze tijd, dat een enkele gemeenschap daar al eens mee bezig geweest is. We herinneren ons b.v. de gemeenschap Zwolle. En een tweede zaak, die al veel eerder op het program staat is een soort monster-gespreksgroep, over het hele land aan de gang, die zich enkele malen gaat bezig houden met een drietal radio-toespraken van ons lid dr. van Rijsinge. Die dan weer de opmerkingen die dat luisteren en er over praten oplevert zal gebruiken en er op ingaan. Nogmaals, het is bijzonder vleidend voor het hoofdbestuur, dat de beleidsnota zo goed is ontvangen, zin heeft die gids alleen als zo veel mogelijk leden er gebruik van maken en mee blijven denken.

Belangrijk experiment

Aan de besturen van gemeenschappen en gewesten is meegedeeld, dat er een poging gedaan zal worden tot een „Gesprek” met de radio-sprekers te komen. Te beginnen met 16 november komt er om de twee weken een serie van drie radio-lezingen, verzorgd door dr. C. van Rijsinge over het thema „Voor welke zedelijke en sociale vragen worden wij gesteld door de jongste ontwikkelingen van wetenschap en techniek?”

Dat is geen nieuws, ook al behoren de lezingen van deze spreker tot de best beluisterde. Het nieuwe is echter, dat de bedoeling is dat gespreksgroepen direct daarna of op een daaropvolgende avond bij elkaar komen en over de lezing gaan praten. Die gesprekken worden weer opgenomen en dr. van Rijsinge zal er in een vierde lezing het een en ander van weergeven.

Voorzover er lezers van dit blad zijn, die er voor voelen om mee te doen, moeten ze hun gemeenschapsbestuur er maar eens over aanschieten.

Diskussiedagen

Het hoofdbestuur bespreekt op het ogenblik een voorstel, de leden op de een of andere wijze meer bij de discussie over het beleid te betrekken. Behalve met de twee maal in het jaar plaatsvindende regionale kaderconferenties, waarheen de gemeenschappen afgevaardigden sturen, wil men ook een proef gaan nemen met discussiedagen in verschillende provinciesteden, waar elk lid welkom zal zijn. Voorlopig wordt gedacht aan een vijftal, waaraan, als het plan doorgaat tijdig publiciteit zal worden gegeven.

Mens en Wereld

We hebben er al eerder melding van gemaakt, ons veertiendaags blad „Mens en Wereld” heeft nu een nieuwe redacteur. Dr. A. L. Constandse, die tijdelijk met de redaksie belast was, nam in het nummer van 30 augustus afscheid van de lezers en introduceerde zijn opvolger. Dat is Casper Vogel, die al enige tijd aan het blad meewerkte en aan een grote provinciale krant is verbonden.

JONGEREN

Jaarverslag HJS

Niet voor haar vertrek heeft de voormalige secretaresse van het Humanisties Jongeren Centrum het jaarverslag over 1968 de wereld ingestuurd. Veel nieuws bevat het niet voor de lezers van dit blad, we hebben hen in deze rubriek regelmatig op de hoogte gehouden van het wel en wee van het werk door en voor de jongeren. Enkele zaken willen we nog even aan tippen aan de hand van het jaarverslag:

In 1968 werd het centrum officieel opgericht als min of meer zelfstandige organisatie, voor dien spraken we van een werkgroep jeugd en jongeren. Het doel van de nieuwe zelfstandige stichting is het bevorderen van de creatieve algemeen geestelijke en sociaal-kulturele activiteiten die leiden tot zelfbestemming in verbondenheid, ten behoeve van niet-godsdiensige jongeren tot en met 25 jaar. Als uitgangspunt voor haar werkzaamheden heeft het centrum het moderne humanisme.

Het bestuur onderging in de loop van het jaar nogal wat veranderingen, wat bij jongeren-organisaties een normaal verschijnsel is. Belangrijk was de jongerenraad, een soort parlement, waarvan men in de toekomst grote verwachtingen heeft. Een eerste informeel contact vond in november plaats. Een poging om voor subsidie in aanmerking te komen werd bij het ministerie voor cultuur, recreatie en maatschappelijk werk gedaan. De vooruitzichten zijn bemoedigend.

In het centrum werken samen de groepen van de humanistische jeugd beweging, de humanistische jongeren groepen in de gemeenschappen en de jongerencontactpersonen en de studentenvereniging op humanistische grondslag „Socrates“. Begin 1969 waren er 3 HJB-groepen, 13 hjg-groepen, 14 contactpersonen en 5 studentengroeperingen.

Het centrum organiseerde een vormingscursus voor kader, een weekendconferentie over „het woonprobleem in Nederland“, een studiedag over „de erfenis van het Humanistisch Verbond“ en een aantal kinder- en jeugdkampen. Regelmatig kwam het blad „Libertijn“ van de pers, dat echter nog steeds veel te weinig abonnee's heeft. Enkele nota's over jongerenwerk werden uitgegeven om als gespreksstof te dienen. Internationaal waren er veelbelovende contacten, bevorderd door de benoeming van een internationaal jongeren secretaris (vrijwilliger) die een Nederlander is en ook verantwoordelijk voor het jongerenblad van de Internationale Humanistische en Ethische Unie.

DE MAAGDENHUIS-AFFAIRE

In het vorige nummer drukten we de verklaring van het hoofdbestuur af, waarin dit zich verontrust voelde t.a.v. de berechting van de bezetters van het Maagdenhuis in Amsterdam.

Twee lezers hebben daarin aanleiding gevonden zich eveneens verontrust te voelen, zij het door de verklaring van het HB. Het is bepaald niet de bedoeling om in „In en Om“ een discussie te gaan voeren, daarvoor is het blad niet geschikt. Maar we meenden in dit geval de beide brieven te moeten afdrucken en tevens de algemeen-voorzitter Mr. M. G. Rood te moeten vragen het HB-standpunt nader toe te lichten. Een en ander vindt u hieronder afgedrukt.

Het hoofdbestuur en het Maagdenhuis

Met teleurstelling en ontsteltenis las ik in „In en Om“ van juli 1969 de verklaring die het hoofdbestuur op 13 juni 1969 aflegde over het proces inzake de bezetting van het Maagdenhuis.

Uiteraard erken ik volledig het recht van de leden van het hoofdbestuur over dit onderwerp hun persoonlijke mening te hebben, ook al deel ik — en begrijp ik zelfs — deze mening niet. Enkele zaken, waar ik in het bijzonder moeite mee heb zijn de volgende:

1. waarom studenten het recht zouden hebben, bepalingen van het strafrecht te overtreden en andere groepen niet,
2. dat het hoofdbestuur het verschil niet ziet tussen de doelstellingen van een politieke strijd en de middelen, waarvan men zich daarbij bedient en niet begrijpt, dat iedere groep — ongeacht zijn doelstellingen — zich bij de keus van deze middelen dient te houden aan de o.a. in het strafrecht neergelegde democratische spelregels,
3. dat het hoofdbestuur niet inziet hoe het gevaar van „toespitsing van tegenstellingen“ en „bevorderen van de aanwending van fysiek geweld“ juist dreigen indien organen der openbare orde (politie en justitie) niet zouden optreden tegen wetsovertredingen zoals lokaalvredebreuk; immers juist dan zullen de door de wetsovertreders bedreigde groepen er toe worden gedreven uit zelfverdediging defensieve of contra-offensieve tegenacties te organiseren, op welke wijze de maatschappij gemakkelijk tot Siciliaanse toestanden zou afzakken.

Omdat ik voor de hoofdlijn van mijn bezwaren het oordeel van het hoofdbestuur over de politieke doelstellingen der bezetters niet relevant acht, ga ik hier niet in op de door het hoofdbestuur wel zeer apodictisch gedane uitspraak over de „hoogstnoodzakelijke democratisering van het universitaire onderwijs“. Waar het om gaat is of de leden van het hoofdbestuur wijs deden, hun persoonlijke inzichten te verwerken tot een verklaring van het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond. Wat opvalt is, dat de verklaring niet stelt, dat zij is afgelegd „namens het Humanistisch Verbond“. Op zichzelf is dit terecht en gelukkig; was dit wel geschied, dan zouden mijn bezwaren aanmerkelijk vergroot zijn. Toch zijn zij ook nu niet verdwenen. Als de leden van het hoofdbestuur beseffen, niet namens het Verbond te kunnen en mogen spreken, zijn zij een willekeurige groep personen en welke zin zou dan een gemeenschappelijke verklaring hebben? Bovendien — bij de meeste lezers wordt toch de indruk gewekt dat het Verbond dit standpunt inneemt. Zo'n lezer vraagt zich terecht af waarom het Verbond zich moet uitspreken over een zuiver politieke strijdsvraag. Indien hij bovendien — zoals ik doe — het standpunt verderfelijk vindt, zal zijn enthousiasme voor het Verbond een zware klap krijgen.

→

Amsterdam

De Humanistische jongeren groep in Amsterdam heeft een creatieve werklclub opgericht waar ieder welkom is. Van belang is dat er een eigen ruimte komt in het Sterhuis, J. W. Brouwersplein 9, die inmiddels is geopend. De soos in de „oude Herberg“, Handboogsteeg op zaterdagavond om ongeveer half 11 blijft bestaan.

Dienstweigeren

Het geval Ron Boot bewijst weer eens, dat een goede begeleiding van a.s. dienstweigerers dringend nodig is. Het adres van de raadsman van het H.V. is:

C. Uitenbogaart, Paulus Buyslaan 23, Amersfoort, tel. 03490-13282 (kantoor) en 21187 (privé).

Moge het hoofdbestuur zich in de toekomst een wijze zelfbeperking opleggen en zich alleen uitspreken over zaken, die duidelijk de beginselen of de belangen van het humanisme raken. Voor het overige staan de leden van het hoofdbestuur voldoende andere wegen open om — zonder schade voor het Verbond — hun inzichten in de openbaarheid te brengen.

J. P. Mazure

Amsterdam, 30-7-'69

Geachte Redactie,

Gaarne zag ik het onderstaande als ingezonden stukje geplaatst.

De verklaring van het H.B. aangaande de Maagdenhuisaffaire heeft mij onaangenaam getroffen. Niet omdat de heren een andere opvatting hieromtrent hebben dan ik, maar omdat het de indruk wekt een verklaring te zijn namens het H.V.

Is het H.B. van oordeel dat de meerderheid van de leden van het H.V. de mening huldigt, die in de verklaring tot uiting komt?

Gaarne zou ik de leden, die met het H.B. in deze zienswijze verschillen, willen verzoeken met mij hiervan blijk te willen geven, zodat ik kan nagaan of ik in deze tot een te verwaarlozen minderheid behoor. Het lijkt mij weinig zin te hebben over het standpunt t.o.v. de Maagdenhuisaffaire een discussie te beginnen; de motieven van beide zijden zijn in ruime mate tot onze kennis gekomen en ieders houding staat wel vast.

Slechts moet mij uit de pen, dat bij het begin van het fysiek geweld door de studenten het H.B. geen verklaring heeft uitgegeven.

Dit schrijven is slechts bedoeld om vast te stellen of de mening van het H.B. inderdaad de mening is van de meerderheid van de leden.

A. J. Budding
Reynier Vinkeleskade 48,
Amsterdam-Z.
Tel. 020-711239

Onderschrift alg.-voorzitter

De verklaring van het Hoofdbestuur over de Maagdenhuisprocessen heeft tot commentaar van verschillende aard geleid, deels instemmend, deels afwijzend. Beide hier geplaatste inzendingen horen tot de laatste categorie, doch zijn daarom alleen geen maatstaf voor de reacties binnen het Verbond.

Als antwoord aan beide inzenders moge gelden dat het H.B. in de verklaring getracht heeft, zowel het instellen van strafvervolgingen (universitair disciplinaire sancties waren volgens de opvatting in brede kring aangewezen) als het fysieke geweld ter bereiking van een gesteld doel, op grond van onze humanistische overtuiging af te keuren. Het eerste is voor beide inzenders blijkbaar beter overgekomen dan het laatste. Herlezing van het slot van de verklaring is wellicht nuttig.

In het algemeen geldt (zie door het congres aanvaarde beleidsnota, blz. 11) dat het H.B. zich alleen uitspreekt over de menselijke waardigheid rakende zaken, niet over politieke. De Maagdenhuisverklaring past in dat beleid. Het H.B. tracht zich in gevallen als deze steeds een beeld te vormen van de mening van de meerderheid der leden en conform die mening een uitspraak te doen indien nodig.

In overweging is om het gehele beleid ten aanzien van het doen van uitspraken, binnen het Verbond in bespreking met alle leden in begin 1970 aan de orde te stellen.

Mr. M. G. Rood

Humanistische Correspondentlekring voor huwelijkscontacten

opgericht door het Humanistisch Verbond, verleent bemiddeling bij het leggen van contacten tussen personen, die een huwelijkspartner zoeken.

Inlichtingen postbus 210, Utrecht, Gaarne 40 cent aan postzegels insluiten.

Bejaardenwerk

Vele gemeenschappen houden zich bezig met werk voor bejaarden, dat zowel uit het organiseren van gespreksgroepen, gezellige bijeenkomsten als uit persoonlijk bezoek kan bestaan. Er zijn echter ook vertrouwenspersonen in verschillende bejaardentehuizen, die daar spreekuren houden.

De leidster van het landelijke bejaardenwerk, Mevr. A. Treurniet-Wiersma, de Sav. Lohmanlaan 71 in Den Haag, is al enige tijd bezig met deze vertrouwenslieden in de bejaardentehuizen contact te krijgen. Ze wil graag eens tot een onderling beraad komen en daartoe heeft ze de adressen nodig van al diegenen die bij dit werk betrokken zijn. Dat behoeven niet alleen de raadslieden te zijn, maar ook zij die in de besturen van bejaardentehuizen zitten. Dat zijn er waarschijnlijk veel meer dan we weten, want niet alleen zijn er huizen van de Humanistische Stichting voor Bejaardentehuizen, maar ook door de Nederlandse Centrale Huisvesting Bejaarden (NCHB) zijn vele tehuizen gesticht waarbij humanisten betrokken zijn. Het zou bijzonder plezierig zijn als er tussen al deze medewerkers een voorlopig contact zou kunnen ontstaan, vandaar dat wij ieder die dit leest en tot die groep behoort verzoeken naam en adres even aan Mevr. Treurniet op te geven.

Bejaardentehuizen

Volgens berichten van de Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden (Wouwermanstraat 42 te Amsterdam-Z) zijn enkele nieuwe tehuizen geopend of zullen in de loop van 1969 of begin 1970 klaar komen. Het zijn het verzorgingstehuis „De Nieuwpoort” in Alkmaar en het „H. A. Lorentzhuis” te Velp. Eveneens gereed komen een aantal woningen bij het verzorgingstehuis in Middelburg. Nieuwe plannen staan op de tekenafel.

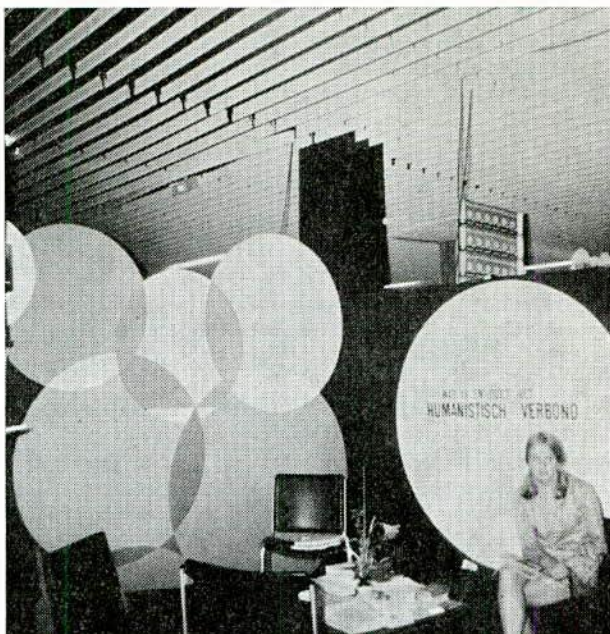
Coornherthuis

Op zaterdag 13 september j.l. is door de burgemeester van Den Haag het humanistische bejaardencentrum het „Coornherthuis” geopend, waarvan wij onlangs nog een bouwfoto afdrukten.

Twee huwelijken

Zowel Casper Vogel, de nieuwe redacteur van „Mens en Wereld” als Ernst van Brakel, assistent-secretaris van de IHEU en vertegenwoordiger voor deze organisatie bij UNESCO, zijn in het huwelijk getreden of staan op het punt dit uit te voeren. Wij wensen hen het allerbeste toe.

Tijdens de tentoonstelling in Groningen ter gelegenheid van de opening van de nieuwe Martini-hal verzorgde onze gemeenschap een stand, waarvan hier een tweetal foto's.

DE JONGE STAATSBURGERS IN UNIFORM VRAGEN UW AANDACHT

De humanistische militaire tehuizen, waarvan 1 in het buitenland en 4 in Nederland, ondervinden een steeds groeiende belangstelling.

270.000 Bezoekers in 1969.

Open discussies, naast ontspanning en ruim voorziene moderne bibliotheek, studiemogelijkheden in een rustige omgeving, handarbeid.

Wilt u ons bij dit werk helpen door uw bijdrage te storten op **postgiro 52 36 34, H.M.T. te Bussum.**

Capelle a.d. IJssel

De officiële oprichtingsvergadering van het Hum. Verbond zal plaatsvinden op *woensdag 29 oktober a.s. te 20.00 uur* in de Bejaardensociëteit, Const. Huygensstraat (achter de Rozengracht) alhier. De heer Mr. M. G. Rood, alg. voorzitter van het H.V., zal op deze avond aanwezig zijn en enige woorden spreken.

Het vormingsonderwijs neemt vastere vormen aan en is er aan B. W. te Capelle om toestemming gevraagd om aan de Jac. P. Thysseschool te mogen beginnen in de hoogste klasse.

Gespreksgroepen:

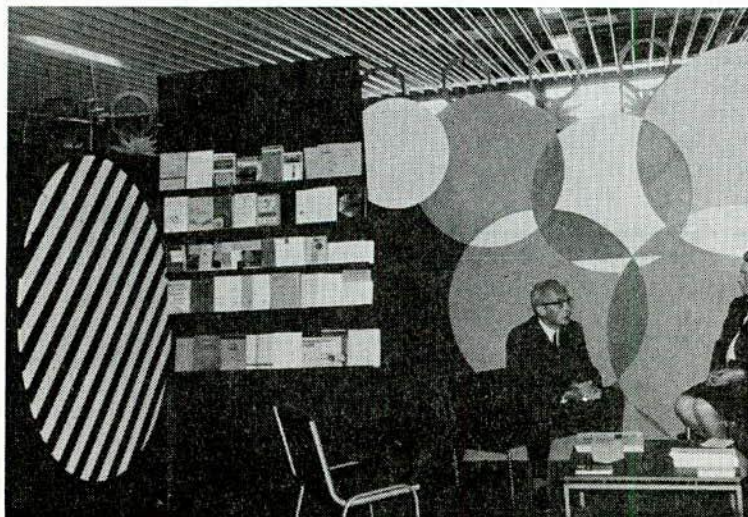
groep 1 o.l.v. de heer E. Tammes: de datum wordt nog bekend gemaakt.

groep 2 o.l.v. de heer A. Bustraan dd. 18 sept. t.h.v. Fam. de Hartog, Buizerdhof 25.

groep 3 o.l.v. de heer A. Bustraan dd. 14 okt. t.h.v. Fam. v. Ham, P. C. Hooftstraat 23.

Een bejaardengespreksgroep gaat ook van start o.l.v. Mevr. N. Smit.

Contactadressen hiervoor: Karekietstraat 6, tel. 334746; Ferd. Bolstr. 8, Krimpen a/d IJssel, tel. 2557.

Méer dan 70 duizend kwamen langs, met enkele honderden werd gepraat, 15.000 folders werden uitgereikt, voor honderden guldens brochures verkocht, ruim tweehonderd belangstellenden genoteerd. Hier een gesprek met een aanstaand lid.

INTERNATIONAAL NIEUWS

Ontmoeting in Joegoslavië

Van 11 tot 18 augustus is in de plaats Herceg-Novı in Joegoslavië wederom een ontmoeting geweest tussen humanisten van marxistische en niet-marxistische huize als vervolg op de eerste bijeenkomst enkele maanden geleden op het filosofencongres in Wenen. 35 humanisten uit de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Frankrijk, België, Nederland, Duitsland, India, Joegoslavië, Tsjecho-Slowakije en Roemenië namen aan de discussies deel. Er bestond de wens tot een open dialoog en een grote behoefte aan informatie. De afspraak is dat de besprekingen zullen worden voortgezet op het congres van de Internationale Humanistische en Ethische Unie, volgend jaar in Boston (U.S.A.).

Australië

De Humanist Society van Zuid-Australië heeft bij de regering een plan ingediend over religieus onderwijs op school.

Ierland

De onlangs opgerichte Ierse Humanistische groep geeft thans ook een eigen blad uit. Er wordt contact onderhouden met de groep in Belfast, welke bij de Britse beweging is aangesloten. Tijdens een bijeenkomst was er ook belangstelling van de zijde van enkele priesters, een opmerkelijk feit in het katholieke Ierland.

Raad van Advies

De Raad van Advies, een college dat zowel uit leden van het H.V. als uit buitenstaanders bestaat en dat meestal een keer per jaar vergadert om het jaarverslag te bespreken, heeft zich in zijn bijeenkomst in het voorjaar ook uitvoerig met de „Beleidsnota” beziggehouden. Van de kant van het hoofdbestuur werden de gevraagde toelichtingen verstrekt. Over het algemeen werden de plannen welwillend ontvangen, de slechte financiële positie van het Verbond blijft een grote zorg. Ook de langzame ledengroei (op het ogenblik is er zelfs sprake van achteruitgang) trok de aandacht van de aanwezigen.

Mr. M. Knap hersteld

Het nieuwe lid van het hoofdbestuur, Mr. M. Knap te Amsterdam, heeft in juli een ernstig auto-ongeluk gehad, waarbij hij zwaar gewond werd. Hij is inmiddels zover hersteld dat hij een deel van zijn werkzaamheden weer ter hand heeft genomen.

KADERVORMING GESPREKLEIDERS(STERS)

De nieuwe beleidsnota brengt o.a. met zich mee, dat wij in het Verbond meer aandacht zullen gaan besteden aan allerlei vormingsactiviteiten, zowel intern als op de buitenwereld gericht. Het ligt in de bedoeling om naast het gespreksgroepenwerk, dat in het nieuwe seizoen in diverse gemeenschappen weer van start zal gaan, tot de vorming van twee nieuwe groepen te komen, die we gemakshalve maar even zullen aanduiden met „studiegroepen” en „projectgroepen”.

Studiegroepen houden zich voor kortere of langere tijd bezig met een tevoren (door gemeenschap en groep) bepaalde hoeveelheid stof, waarbij vooral aan informatieoverdracht i.v.m. wat in de samenleving gebeurt wordt gedacht. De eigen kennisverwerving staat daarbij centraal. Deze groepen kan men het beste met kort cursuswerk vergelijken, maar het is de bedoeling om daarbij de groepsdiskussie centraal te stellen. De leiding van de groep berust bij een gespreks/vormings-leider, die het program met de deelnemers bespreekt, zorgt voor deskundigen in overleg met de groep, enz.

Projectgroepen houden zich bezig met een tevoren door de groep bepaald probleem van lokale, nationale of internationale strekking dat van incidentele en/of structurele betekenis kan zijn. De bedoeling van het groepswerk is, dat de groep tot een standpuntbepaling komt, die namens de werkgroep (of namens het bestuur van de gemeenschap) kenbaar wordt gemaakt, zowel intern als naar buiten. Ook kan de groep zich bezighouden met de voorbereiding van een expositie of een aktie, of kan zij samenwerkingsvormen zoeken met andere organisaties. De werkzaamheden en de verklaringen van deze groepen hebben geen partijpolitiek karakter, maar haken wel in op het aktueel maatschappelijk gebeuren. Hier liggen veel voetangels en klemmen, zodat ook deze groepen goede leiding moeten hebben, opdat een goede teamgeest ontstaat.

Studiegroepen en projectgroepen zijn als zodanig niet nieuw in het Verbond, want hier en daar hebben zich in de gemeenschappen vanuit het gespreksgroepenwerk de genoemde ontwikkelingen voorgedaan. De indeling in drie groepen (gespreksgroepen, studiegroepen en projectgroepen) dient dan ook in hoofdzaak om deze ontwikkeling te aksentueren en om het vormingswerk van het Verbond nader reliëf te geven.

De drie soorten groepswerk vragen om uitbreiding van het bestaand kader aan gespreksleiders en om de organisatie van een basisopleiding in groepswerk. Om tot een inventarisatie te komen van het aantal gespreksleiders, dat op het ogenblik als zodanig werkzaam is, dat in opleiding is en dat belangstelling heeft voor de hierboven geschetste plannen wilden wij een tiental werkbeprekingen in het land organiseren, onder auspiciën van de gewestelijke besturen. Daar zullen wij dan ook onze plannen ter bespreking voorleggen. De besprekingen zullen worden gehouden in de volgende plaatsen: Groningen, Leeuwarden, Deventer, Arnhem, Utrecht, Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Eindhoven. Nadere gegevens (plaats van samenkomst, data, agenda enz.) volgen. Belangstellenden kunnen zich nu reeds bij de 2e organisatiesekretaris opgeven, dan zijn zij verzekerd van rechtstreekse toezending van de gegevens.

J. de Leede
S. H. Radius

1e Helmerstraat 20B
Amsterdam-W.
Tel. 020-124020

Gemengd huwelijk

Over dit onderwerp, en over datgene wat er zich rondom afspeelt, zullen mevr. mr. dr. M. Rood-de Boer en ds. A. Klamer met elkaar en de deelnemers praten op een weekend-conferentie op 11 en 12 oktober in het vormingscentrum „Den Alerdinck” te Laag-Zuthem (bij Zwolle).

Voor opgave en inlichtingen kan men zich wenden tot de administratie van het vormingscentrum, tel. 05290-284.

Daling ledental

Hoewel niet onrustbarend is het toch wel een verdrietig verschijnsel, dat er in de afgelopen maanden een lichte daling van het ledental heeft plaatsgevonden. Niet om ons angstig te maken, maar toch wel iets om wat aan te doen. Waarschijnlijk zal het verlies zich in de komende maanden, als de activiteiten worden opgevoerd, wel weer herstellen, maar we vragen toch de aandacht van de besturen.

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

Geen nieuws is goed nieuws klopt niet altijd. We hebben in tijden niets van *Tiel* vernomen, behalve dan nu een mededeling dat de gemeenschap is opgegeven. Men kon geen bestuursleden meer vinden. Jammer.

Beter nieuws komt uit *Breda*. Daar is het ook een tijdlang niet zo best gegaan, maar een nieuw team onder aanvoering van een jonge en enthousiaste voorzitter heeft niet alleen plannen, maar voert ze ook uit. En dat een plaatselijk blad een interview met de voorzitter heeft gehad is kenmerkend voor de verschuivingen in het katholieke Zuiden.

Den Haag beschikt nu wel over een eigen gebouw, maar helemaal betaald is het nog niet. Vandaar een voortdurende aktie, die ook nog succes heeft. Wat altijd weer opvalt is de uitgebreide lijst van nieuwe leden, die zo af en toe in het maandblad wordt opgenomen. Deze keer telden we er maar liefst 45.

Amstelveen-Buitenveldert gaat meedoen aan wat ietwat ouderwets „diakonale arbeid” heet en wel neer zal komen op een hulpdienst voor hen die daaraan behoefte hebben. Er zijn trouwens meer gemeenschappen die bij dit soort werk betrokken worden.

Dat is b.v. het geval met *Vlaardingen* dat in deze kolom nooit erg veel voorkomt. Maar dit keer zijn we, met een verontschuldiging voor de late vermelding, toch wel genoodzaakt om er melding van te maken, dat de gemeenschap van kerken, het Leger des Heils en het H.V. samenwerken om inlichtingen te geven en hulp te bieden aan hen die vragen hebben over de militaire dienst, over dienstweigering en ontwikkelingswerk. Gezamenlijk is er een informatiecentrum opgericht, waar alle richtingen dus terecht kunnen en hieraan is in ruime mate bekendheid gegeven. Voor zover ons bekend is dit de eerste keer dat Leger des Heils en het Humanistisch Verbond ergens samen bij betrokken zijn.

Utrecht besteedde ditmaal in zijn blad, dat het met *Bilthoven* en *Humanitas* uitgeeft nogal wat aandacht aan Erasmus. Het schijnt overigens al eerder gebeurt te zijn, maar het blad bereikt deze redaktie zeer onregelmatig.

Dat is niet het geval met *Alkmaar*, dat ons heel trouw van de activiteiten op de hoogte houdt. Omdat het weekend over ontwikkelingshulp geen succes is geworden, wordt deze keer de aandacht gevestigd op het HIVOS, het onlangs opgerichte Hum. Instituut voor Ontwikkelings Samenwerking.

In *Apeldoorn* vraagt men zich niet zonder reden af, waarom het allemaal zo verschrikkelijk lang moet duren, voordat met de bouw van een bejaardentehuis begonnen kan worden. De plannen zullen wel rond zijn, maar nu moeten allerlei instanties er hun goedkeuring aan hechten. En dat zijn er dan in ons lieve land wel een paar.

Ook in *Zwolle* plannen voor een dergelijk tehuis. Maar daar zijn ze nog in een vroeger stadium, n.l. plannen maken, dus dat wordt helemaal geduld oefenen.

Het blijft scharrelen in *Purmerend*, waar nog niet zo lang geleden de werkgroep tot gemeenschap werd verheven. Sedert dien gaat het er niet zo best mee, doorgaan of niet, dat is de vraag. In een plaats waar over enkele jaren 100.000 mensen zullen wonen lijkt ons dat niet zo moeilijk te beantwoorden, desnoods op een laag pitje doorsudderden.

Boekje Schonk een succes

Het door raadsman C. H. Schonk geschreven en bij Moussault te Amsterdam uitgegeven boekje „Humanisme, ook uw kijk op het leven?” gaat vlot van de hand. Bij het centraal bureau van het Verbond komen de bestellingen regelmatig binnen en voor zover de lezers van dit bericht nog achterbleven, storting of overschrijving op postrekening 58 t.n.v. De Humanistische Pers, Utrecht van f 4,50 helpt u aan een exemplaar.

Het boekje is een naar onze mening geslaagde poging informatie over het humanisme te verstrekken in gewone taal. De schrijver, jarenlang gespreksleider in arbeiderskampen weet niet alleen waarover hij spreekt, maar de ervaring heeft hem geleerd met welke vraagstukken de meeste mensen zitten. In de pers is het boekje over het algemeen gunstig besproken.

Wist u dat...

het Steunfonds thans alle giften, die na de maart-aktie werden ontvangen heeft verwerkt...

hoewel een groot aantal giften werd ontvangen, het geraamde bedrag nog lang niet is bereikt...

het Steunfonds daarom een beroep op u moet blijven doen, uw steentje bij te dragen, opdat het fonds aan zijn verplichtingen ten opzichte van het Humanistisch Verbond kan voldoen...

toch kon worden vastgesteld, dat 1400 nieuwe kontribuanten werden ingeschreven...

bijna 1.000 personen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid door de girodienst periodiek een vast bedrag over te laten schrijven op

**STICHTING STEUNFONDS
PRAKTISCH HUMANISME
AMERSFOORT**

GIRO 6168

VORMINGS- ONDERWIJS

Trainingsweekend

Deelnemers aan de applikatie-cursussen voor het vormingsonderwijs worden uitgenodigd een weekend mee te maken in de volkshogeschool te Eerbeek. Een eerder gehouden bijeenkomst in maart elders was een groot succes. Deze keer op 7, 8 en 9 november, in de herfstvakantie. Daarom zijn ook de familie-leden van de cursisten welkom, voor wie een afzonderlijk program wordt opgezet.

Nadere inlichtingen bij de consulent J. Koops, Hobbemakade 65, postbus 130 te Zutphen, tel. 05750-3380.

Vragen in de Kamer

Het lid van de Tweede Kamer, de heer C. Laban van de P.v.d.A. heeft de staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen schriftelijke vragen gesteld over de uitvoering van de maatregelen ter subsidiëring van het godsdienst- en vormingsonderwijs. Daarop is geantwoord, dat aan een regeling wordt gewerkt, waarbij echter eerst de kweekscholen en de opleidingsscholen voor kleuterleidsters aan de beurt zullen komen. Hetgeen betekent, dat een spoedige invoering van het vormingsonderwijs bij het voortgezet onderwijs nog wel even op zich zal laten wachten, tenzij de gemeenten subsidie verstrekken, of de ouders de kosten dragen.